

аналітичними розрахунками щодо майбутніх потреб у них на період, достатній для наступних її поставок з урахуванням очікуваного випуску асфальтобетонної продукції.

Література.

1. Кракос Ю. Б., Разгон Р.О. Управління фінансовою безпекою підприємств. *Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики*. 2008. № 1 (1). С. 86–97.
2. Ляшенко О. М. Специфічні властивості фінансової безпеки підприємства. *Управління проектами та розвиток виробництва*. 2012. № 4 (44). С. 27–32.
3. Мойсеєнко І. П., Марченко О. М. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства. Львів : ЛьвДУВС, 2011. 380 с.
4. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення [Текст] : монографія / Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, О. Р. Бойкевич, В. В. Каркавчук ; за ред. Т. Г. Васильціва. Львів : ЛігаПрес, 2012. 386 с.

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

*Жидкова Д. О., здобувач вищої освіти 2 року магістратури,
dashkazh0914@gmail.com*

*Науковий керівник: Горобинська М. В., к. е. н., доцент
Харківський національний економічний університет імені Семена
Кузнеця*

Процес глобалізації світової економіки характеризується швидкими якісними та кількісними змінами; сучасні економічні відносини регулюються великою кількістю економічних та правових регуляторів, особливо в такій прогресивній частині як інноваційний напрямок. Діяльність в інноваційній сфері забезпечує підприємству найвпливовіші та стабільні конкурентні переваги. Тому з наукової точки зору вивчення закономірностей та особливостей процесів формування інтелектуального капіталу підприємства в інноваційному процесі як основи формування конкурентоспроможності сучасного підприємства є актуальним на сьогодні. Питанням формування конкурентних переваг підприємства в умовах глобалізації переймалися такі вчені: Я.Б. Базилюк, А.В. Войчак, Ю.Б. Іванов, Н.Г. Міценко, Л.П. Стеціва, І.В. Тараненко, О.А. Федірка, Т.Б. Харченко, та інші вчені.

Останнім часом велике значення у підвищенні конкурентоспроможності товарів, як зазначає О.В. Кирилов, присвоюється торговим маркам, товарним знакам та знакам обслуговування. Конкурентоспроможність товаровиробників значною мірою проявляється через конкурентоспроможність їхньої продукції, на яку, в свою чергу, впливають [1]:

- наявність патентного або непатентного захисту;
- патентна чистота об'єкта обладнання;
- назва місця походження товарів, знаків обслуговування та зареєстрованих товарних знаків;
- прикладна технологія;
- ряд патентів, ліцензій, доступних в організації.

Значним фактором, що впливає на конкурентоспроможність товару, є його патентне оформлення. Під патентуванням розуміють юридичну власність об'єкта, суть якої полягає в тому, що він не порушує ексклюзивних прав інтелектуальної власності (включаючи промислові) у даній країні, що належить третім особам, і може вільно впроваджуватись [1].

Оцінюючи вплив патентного дозволу на конкурентоспроможність товару, можна вказати відповідно економічну та правову складову впливу:

1) збитки від вимог власника патенту, оскільки санкції за порушення патенту повинні бути суттєвими, що забезпечує ефективність захисту інтелектуальної власності;

2) юридична складова вимагає дотримання норм та визначених дій у сукупності правовідносин, включаючи визначення обсягу прав існуючих патентів та можливих заперечень, пов'язаних із патентом у певній країні наприклад, стосовно закінчення терміну дії або з інших причин.

Оцінка важливості використання патентної інформації в інноваційному процесі, яку отримали експерти Європейського патентного відомства (ЕРО) в результаті дослідження (ЕРО, 2019), представлена на рисунку 1.

Перешкодами для використання патентної інформації є наступні фактори: патентна інформація втратила свою актуальність для новаторів; невідомі джерела для отримання патентної інформації; патентна інформація занадто складна, застаріла або дорога.

У той же час, на практиці більшості фірм у розвинених країнах світу, вивчення патентного оформлення становить щонайменше

половину всіх видів патентних досліджень і є важливою частиною комерційної діяльності зі створення та продажу продукції, технології та послуги. Робота з надання та дослідження патентного оформлення проводиться до початку реалізації об'єкта, тобто під час його розробки [3].

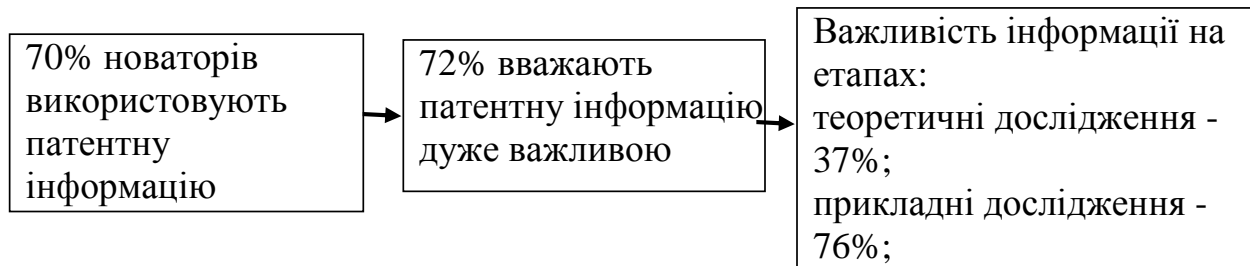

Рисунок 1 – Важливість використання патентної інформації в інноваційному процесі

Джерело: складено автором на основі щорічних звітів Європейського патентного відомства [2].

Іншим важливим фактором, що сприяє зростанню конкурентоспроможності та формуванням конкурентних переваг в умовах глобалізації, є динамічна здатність до синергії інформаційних, виробничих, фінансових та інших ресурсів для досягнення максимального ефекту. Інформаційний компонент у такому поєднанні відіграє ключову роль, оскільки він пов'язує всі види ресурсів з єдиною системою прийняття рішень. Взаємозв'язок елементів системи прийняття рішень з домінуючою роллю інформації дозволяє організації створювати нові та вдосконалювати існуючі стратегії конкурентоспроможності.

Звідси випливає, що завдання управління конкурентоспроможністю підприємств в сучасних динамічних умовах штовхає підприємство на побудову таких бізнес-процесів, домінуючою характеристикою яких має бути як інтелектуалізація глобальних маркетингових інформаційних потоків, так і здатність інноваційного продукту підприємства найкраще задовольняти потреби конкретних споживачів. Розвиток конкурентоспроможності як процесу може бути представлений моделюванням впливу факторів середовища на інформаційні потоки в процесі формування стратегій конкурентоспроможності, рисунок 2.

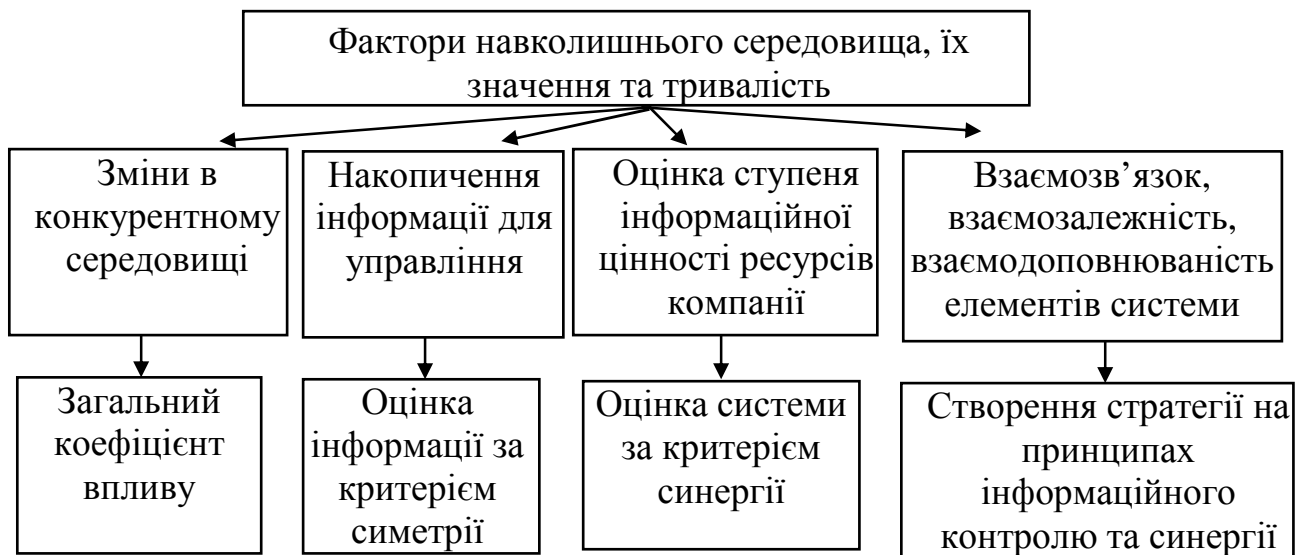

Рисунок 2 – Вплив факторів зовнішнього середовища на формування стратегій конкурентоспроможності

Джерело: розроблено автором на основі [4]

За результатами дослідження можна зробити наступні висновки: формування стійких конкурентних переваг сьогодні повинно забезпечуватися на основі інтелектуального капіталу в процесі інноваційної діяльності; збереження таких конкурентних переваг підприємств, у тому числі шляхом патентування, набуває все більшого значення в умовах глобалізації, що зумовлено необхідністю подальших досліджень у цьому напрямку.

Література.

1. Кириллов А. В. Развитие конкурентных преимуществ предприятия на основе коммерциализации объектов интеллектуальной собственности. *Вестник университета*. 2014. №12. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/razvitie-konkurentnyh-preimuschestv-predpriyatiya-na-osnove-kommertsializatsii-obektov-intellektualnoy-sobstvennosti/pdf> (дата звернення 27.10.2020)
2. Роль патентної інформації в управлінні інноваціями. Результати опитування ЕПО. Wipo: веб сайт. URL: [http://documents.epo.org/projects/babylon/eponot.nsf/0/35D952CFB1E36E9CC12581CB004EC72D/\\$File/0811_11.00_h_wongel_-_the_role_of_pi_in_innovation_en.pdf](http://documents.epo.org/projects/babylon/eponot.nsf/0/35D952CFB1E36E9CC12581CB004EC72D/$File/0811_11.00_h_wongel_-_the_role_of_pi_in_innovation_en.pdf) (дата звернення 27.10.2020)
3. Прохоров, А. Н. Роль интеллектуальной собственности в повышении уровня конкурентоспособности организации. *Вектор науки ТГУ*. 2013. № 4 (26). URL: <https://journal.tltsu.ru/rus/index.php/Vectorscience/article/view/2518/2516> pdf (дата звернення 27.10.2020)

4. Белова Е. О. Интеллектуальный капитал как стратегический фактор развития организации. *Научно-методический электронный журнал «Концепт»*. 2016. № S6. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/intellektualnyy-kapital-kak-strategicheskiy-faktor-razvitiya-organizatsiy/pdf> (дата звернення 27.10.2020)